

SPORAZUMIJEVANJE GOVOROM I PISMOM

1. Kako se sve možemo sporazumijevati? Zaokruži točan odgovor.

a) pismom

b) pismom i govorom

c) govorom

d) pismom, govorom, znakovima

2. Zamisli da si predsjednik/predsjednica razreda i odlaziš u turističku agenciju dogovoriti razredni izlet. Napiši razgovor između sebe i djelatnika koji radi u turističkoj agenciji.

3. Napiši barem pet odlika dobre komunikacije.

- ---
- ---
- ---
- ---
- ---

4. Dopuni.

Osoba koja šalje poruku naziva se _____,

a osoba koja prima poruku _____.

5. Napiši SMS kojim ćeš svoj razred obavijestiti da sutra treba doći ranije u školu.

SMS
→

6. Dopuni.

Jezik kojim govorimo u školi i javnosti nazivamo

_____.

7. Nacrtaj barem tri znaka kojima se koristimo u neverbalnoj komunikaciji (geste, mimika). Uz svaki crtež napiši njegovo značenje.

HRVATSKI STANDARDNI JEZIK I ZAVIČAJNI GOVOR

1. Kojim narječjem govore ljudi u tvom kraju? Navedi nekoliko primjera riječi ili izraza.

2. Izražajno pročitaj sljedeće učeničke radove. Utvrdi kojim je narječjem pisan svaki rad pa napiši odgovor na crtu. Zaokruži riječi ili izraze po kojima to zaključuješ.

AVLIJA MOJE BAKE

U proliće uvek češće idemo mojoj baki, skoro svaki drugi dan. Ona živi u selu koje je samo 12 km udaljeno od moga grada. Najduže je to selo u Republici Hrvatskoj. Odmah nakon Marine trgovine, s desne strane, na broju 121 kuća je moje bake. Ima tri pendžera okrenuta putu i dva okrenuta avliji. Najlipša je to avlija na svitu. Već mirišu i bili i plavi jorgovani, a jabuka petrovka razlistala se u sredini. Ruže su uredno posađene u stare traktorske gume. U avliji je još i bunar, kukuruzana, krušna peć, štagalj, svinjac i kokošinjac. Ma to je najlipša avlija na svitu u kojoj igri nema kraja.

Katarina Aladrović

MOJE DVORIŠĆE

Moje je dvorišće vrejeno. Se je na svojem mestu. Cveče je črlene i žute boje. Na vočkami je voće pobrano. Ze štale se čuje mukanje krave. Ize štagla je kotec pun živadi. Kokoši stalno kokodakaju, a kokot kukuriče. Purani se napuhavaju kaj ludi ili spiju. Piceki si malo pobežiju. Pajceki samo jedu i cviliju. Na mojem je dvorištu punu stranijskih mačkov, a samo je jen moj. Moje je dvorišće najlepše na celem svetu.

Petra Cvetković, OŠ Sveta Nedelja, PŠ Strmec

JUDI U MOME MISTU

U mome mistu babe po cile dane vire na ponistrama, a dide side na starim katridama. Ujutro matere dicu tiraju u dućan po kruv i mliko. Poslin obida judi điraju po rivi i balotaju. Navečer, kad moj did, umoran, na kušin mokru glavu spusti, baba na njega viče ča je nije bar otra o šugaman.

Antonija Biluš-Gagić, OŠ Bijači, Kaštel Novi

3. Odgovori na sljedeća pitanja.

a) Koji si učenički rad najlakše pročitao/pročitala?

b) Koji si rad najbolje razumio/razumjela, a koji najteže? Objasni zašto.

4. Zaokruži slovo ispred rečenice koja je napisana hrvatskim standardnim jezikom.

a) Di si bija? b) Kaj se to događa? c) Ča mi je to tribalo? d) Jesu li došli svi?

5. Pročitaj još jednom sve rečenice u 4. zadatku. Prepiši ih na hrvatskom standardnom jeziku.

6. U tablici označi kvačicom situacije u kojima je potrebno govoriti hrvatskim standardnim jezikom, a znakom x situacije u kojima to nije potrebno.

razgovor s prijateljem/prijateljicom	
vožnja tramvajem	
razgovor sa službenicom u pošti	
odgovaranje na satu Prirode i društva	
gostovanje u televizijskoj emisiji	
razgovor s bakom	
prepričavanje nekog događaja mlađoj sestri	
gostovanje na radiju	

OBILJEŽJA KNJIŽEVNOG TEKSTA – OPIS

VODENJAK I STARA KRUŠKA

U jednom carstvu, nekad davno, živio je vodenjak u bunaru. Brinuo je o bunaru i čistio ga svakog dana. Pokraj bunara rasla je stara kruška. Vodenjak joj je pomagao da ponovno daje plodove.

Stigne zima, zameo snijeg, i vodenjak je već trgao listiće leda što su se hvatali na površini. Bijaše hladno kao u srcu starih škrtaca koji cijeli život zgrću novac i nikad ne upoznaju toplinu ljubavi.

Stiglo zatim proljeće, rascvale se voćke, zazujale pčele pohodeći grozdove ružičastih cvjetova. Procvjeta i kruška u svoj svojoj raskoši, a vodenjakovo srce zatitra kao vlat trave kad se vjetar spusti na zeleno polje. Znao je da se korijen kruške sada obnovio i da stablu daje izdašno i hrane i vode.

Pristigne ljeto, a plodovi već bijahu poveliki. Osmijeh nije silazio s vodenjakova lica pri pogledu na svu tu divotu.

Zakuca jesen, a kruška oteža pod velikim lijepim plodovima. Gledao je vodenjak u krušku kao u božićno drveće okićeno slasnim kruškama – kuglicama. Ma dovoljan je bio i sam pogled na tu ljepotu da im opet osjeti okus! Ah, neka ih, neka samo tako stoje, ne moraju ni padati sa stabla. Ma sjedit ću noćima na rubu bunara i hraniti se pogledom na tu krasnu sliku.

– O, jeseni, slikaru bez mane! – usklikne vodenjak u zanosu.

I padne noć, zapuhne povjetarac i otkine najzreliji plod i – buć! – ravno u zdenac.

– Njam, njam, njam... – tek što dotaknu vodu, jedna usta zagrizoše sočni plod. Sladio se vodenjak dok ga cijelog ne pojede.

Želimir Hercigonja, ulomak

NEPOZNATE RIJEČI

zgrtati – prikupljati što u komadima na gomilu

zdenac – bunar

1. Pročitaj početak priče. *U jednom carstvu, nekad davno, živio je vodenjak...* Odredi vrstu književnog teksta.

PRIČA

BASNA

BAJKA

PRIPOVIJETKA

2. Zaokruži točne odgovore.

- a) Vodenjak je čudesno biće.
- b) Događaji se zbivaju u proljeće.
- c) Vodenjak je živio u bunaru.
- d) Korijen kruške nije se obnovio.
- e) Vodenjak se sladio plodovima ujesen.

3. Napiši što je sve radio stari vodenjak i kako je pomogao kruški.

4. Prepisi iz ulomka izraze kojima su opisana godišnja doba.

ZIMA	
PROLJEĆE	
LJETO	
JESEN	

5. Prepisi tri usporedbe.

6. Podcrtaj u ulomku opisne pridjeve.

7. Što sve prevladava u ulomku? Zaokruži točne riječi.

PRIPOVIJEDANJE

DIJALOG

MONOLOG

OPISI

8. Čime je postignuta slikovitost u opisu godišnjih doba? Zaokruži točne odgovore.

a) glagolima b) posvojnim pridjevima c) opisnim pridjevima d) usporedbama

9. Napiši podatke.

NASLOV

MJESTO RADNJE

VRIJEME RADNJE

TEMA

LIKOVİ

PROBLEM

OSOBINE GLAVNOG LIKA

TIJEK RADNJE

VELIKO POČETNO SLOVO U IMENIMA STANOVNIKA, NARODA, DRŽAVA I ZAVIČAJNIH PODRUČJA

1. Imena gradova prikazanih na karti Hrvatske napiši pisanim slovima u prvi stupac. U drugi stupac napiši imena stanovnika tih gradova.

GRADOVI

STANOVNICI

2. U tekstu *Slastice u Hrvata* podcrtaj imena zavičajnih područja, a zatim ih napiši pisanim slovima.

SVAKO PODRUČJE NAŠE DOMOVINE POZNATO JE PO NEKOJ SLASTICI.

HRVATSKO ZAGORJE POZNATO JE PO ŠTRUKLIMA. MEĐIMURJE PO
GIBANICAMA. U SLAVONIJI PRAVE NAJBOLJE URMAŠICE. FRITULE SU
NAJBOLJE U PRIMORJU, A ROŽATA U DUBROVNIKU I ISTRI.

U PODRAVINI SU PRAVI SPECIJALITET OREHNJAČA I MAKOVNJAČA.

PINCA JE KOLAČ KOJI PRAVE U DALMACIJI. U LICI I GORSKOM KOTARU
SLADIMO SE MASNICOM OD SIRA ILI PITOM OD JABUKA.

3. Prekriži pogrešno napisana imena država. Napiši ih pravilno pisanim slovima.

Mađarska, republika Hrvatska, Italija, Velika britanija, Njemačka,
slovenija, Republika bosna i Hercegovina, austrija

4. Napiši pisanim slovima imena stanovnika sljedećih država u muškom i ženskom rodu.

DRŽAVA	STANOVNICI	STANOVNICE
Hrvatska		
Slovačka		
Švedska		
Australija		
Slovenija		
Poljska		
Indija		
Portugal		

5. Pronađi parove zavičajnih područja i stanovnika tih područja. Napiši ih pisanim slovima u stupce.

PODRAVINA	PRIGORJE	MEĐIMURCI	HRVATSKO ZAGORJE	SLAVONIJA
ISTRANI	DALMACIJA	HRVATSKO PRIMORJE	PRIMORCI	SLAVONCI
MEĐIMURJE	ISTRA	ZAGORCI	PRIGORCI	DALMATINCI

ZAVIČAJNO PODRUČJE

STANOVNICI

6. Napiši pisanim slovima imena država u kojima se nalaze sljedeći glavni gradovi.

GLAVNI GRAD

Zagreb
Ljubljana
Sarajevo
Rim
Budimpešta
Beč

DRŽAVA

7. U svakom nizu riječi pronađi i prekriži riječ koja mu ne pripada.
Pogrešno napisane riječi napiši pravilno pisanim slovima.

grci
Austrijanci
norvežani
rusi
Slavonski Brod

Međimurje
hrvatsko zagorje
Italija
Gorski Kotar
pokuplje

dubrovnik
Japan
Bugarska
francuska
švicarska

8. Napiši imena država koje bi želio/željela posjetiti.

PREMETALJKA I

1. U svakoj se riječi krije dio nove riječi. Spoji te dijelove tako da dobiješ književni pojam. Objasni što znači. Tko od tvojih ukućana rabi taj pojam i kad? Ispričaj.

MOJA	NOVA	ULOGA	
------	------	-------	--

2. U tražilici pronadi i zaokruži nazive sportova i pomagala potrebnih za igru. Napiši parove.

N	O	G	O	M	E	T	Č	U	NJ
T	E	N	I	S	V	E	S	L	O
K	O	Š	A	R	K	A	G	O	L
K	A	J	A	K	R	E	K	E	T
K	U	G	L	A	NJ	E	K	O	Š

npr. nogomet i gol

_____ i _____

_____ i _____

_____ i _____

_____ i _____

3. Od ispremiješanih slova dovrši šalu.

Dolazi Perica iz škole i s vrata pita:

– Mama, ima li što T L K S A O _____?

– Ima, sine! R O V I V A _____ od slatkog

U S K P A U _____!

IMENICE

1. Dopuni rečenicu.

Imenice su riječi kojima _____.

2. Napiši nazive triju predmeta koje vidiš u učionici, imena triju prijatelja i nazive triju prirodnih pojava.

PREDMETI	IMENA PRIJATELJA	PRIRODNE POJAVE

3. Zaokruži **DA** ako je tvrdnja točna ili **NE** ako je netočna.

Vlastite imenice pišemo malim početnim slovom.

DA NE

Kod imenica razlikujemo jedninu i množinu.

DA NE

Imenice imaju tri roda: muški, ženski i srednji rod.

DA NE

4. Napiši množinu sljedećih imenica.

žena _____

prozor _____

pekar _____

žabac _____

stol _____

praznik _____

brod _____

stablo _____

5. Iz ulomka priče *Maca papučarica* Ele Peroci prepisi imenice u jednini i množini.

Navečer, kad djeca legnu u krevet, nikada ne pospreme papuče. Sljedećeg jutra traže ih pod stolom, na stubama, među drvim, u džepu očeva kaputa. Poslije dugotrajnog traženja jednu papuču nađu u kuhinji, drugu u sobi.

JEDNINA

MNOŽINA

6. Sljedeće rečenice dopuni odgovarajućim imenicama: *priča, životinje, likovima, pustolovine, događajima, osobine, romanu*.

Bajka je _____ s izmišljenim _____ i _____.

U basnama _____ govore i imaju ljudske _____.

U dječjem _____ opisuju se dječje _____.

7. Odredi rod sljedećim imenicama.

knjiga	
pjevač	
ljet	
pile	

cvjetovi	
more	
tuga	
gradovi	

8. Promatrajući crteže, odgovori na pitanja jednom riječju – imenicom.

Tko je zaljubljen?

Što je u ormaru?

Tko igra nogomet?

Što je u škrinji?

Dopuni rečenicu.

Za živa bića postavljamo pitanje _____, a za predmete _____.

9. Načini imenice prema sljedećim glagolima.

plesati	
plakati	
glumiti	

kuhati	
učiti	
čekati	

10. Riješi križaljku tako da načiniš imenice prema sljedećim riječima.

lijep							
sunčan							
žalostan							
hrabar							
zdrav							
ljutit							
svijetao							